

Verbinding

Exodus Gemeente

Kerkdiensten

Zondag 2 juli 10 uur	ds. Jan de Visser 1e coll.: KIA werelddiaconaat Indonesië 2e coll.: voor de kerk	Overstapdienst
Zondag 9 juli 10 uur	ds. Jan de Visser 1 ^e coll.: Stichting Hoop voor Albanië 2 ^e coll.: voor de kerk	
Zondag 16 juli 10 uur	Ds Jan de Visser 1e coll.: Stichting Inloophuis De Boei 2e coll.: voor de kerk	
Zondag 23 juli 10 uur	ds. Jan de Visser 1e coll.: Vluchtelingenwerk GO 2e coll.: voor de kerk	Dienst van Schrift en Tafel
Zondag 30 juli 10 uur	Paul van Dijk uit Alphen aan de Rijn 1e coll.: Plaatselijk diaconaat 2e coll.: voor de kerk	
Zondag 6 aug 10 uur	ds. Overeem uit Leusden 1e coll.: Diaconaal quotum 2e coll.: voor de kerk	
Zondag 13 aug 10 uur	Franck Ploum uit Dordrecht 1e coll.: KIA Zending Ghana 2e coll.: voor de kerk	
Zondag 20 aug 10 uur	Peter Visser 1e coll.: Stichting Nollestee 2e coll.: voor de kerk	
Zondag 27 aug 10 uur	ds. Jan de Visser 1e coll.: De Herberg Oosterbeek 2e coll.: voor de kerk	

Alle kerkdiensten zijn live te volgen en terug te kijken via internet:
www.exoduskerk.nl

Gandhi zei: ‘De aarde biedt genoeg voor ieders behoefte, maar niet voor ieders hebzucht.’

Dat zou een mooie uitgangspositie zijn voor het inrichten van de economie. De aarde biedt genoeg voor iedereen. Economie is van oorsprong bedoeld om te zorgen dat iedereen deelt in dat genoeg en om productie en consumptie in goede banen te leiden. De economie wordt door dit verdelingsvraagstuk ook meteen politiek en wordt het zoeken naar de juiste balans een machtsfactor. En dat kan behoorlijk gaan wringen. Daar komen behoefte en hebzucht met elkaar in conflict.

Wat kunnen wij als gewone burgers op het rijke Goeree Overflakkee nu met deze problematiek. Het is toch iets waar wij als goedwillende eilanders geen enkele grip op hebben. Of toch?

Op 21 oktober 2023 wordt in de Basiliek in Veenendaal een evenement georganiseerd gericht op duurzaamheid.

Initiatiefnemer is Tea fund en Groene Kerken is één van de samenwerkende partners. Het belangrijkste doel van Groen Gelovig is om christenen te inspireren, motiveren en uit te dagen tot een duurzame levensstijl.

Dit jaar staat de wijze waarop God spreekt door de schepping heen centraal. In een tijd waarin we elkaar soms niet meer verstaan, het klimaatalarm steeds luider klinkt en we niet altijd weten wat God van ons vraagt op het gebied van duurzaamheid. Vandaag de dag wordt veel overstemd door onze eigen agenda, de wensen van de samenleving, mediageluiden of politieke stemmen. Er zijn lezingen en seminars en de bezoekers worden praktische handvatten geboden richting een duurzame(re) levensstijl die recht doet aan mens en natuur. Bezoekers ontdekken welke concrete stappen ze kunnen zetten om thuis, in de kerk en in de leefomgeving het verschil te maken.

”Groen Gelovig is (zoals eerder al is aangegeven) een initiatief van Tearfund en Groene Kerken is één van de deelnemende partners. “Groene Kerken is er voor alle kerken en christelijke geloofsgemeenschappen die stappen willen zetten op het gebied van ecologische theologie en praktijk. Groene Kerken doet mee met Groen Gelovig omdat dit hét event is waar christenen geïnspireerd worden tot een vernieuwde levensstijl. Heel praktisch en concreet, maar ook vanuit een hoopvol Bijbels perspectief.”

Meer informatie of misschien wel een bezoek aan het event.
Ga naar: www.groengelovig.nl.

Bert Voorberg

Vorig jaar werd tijdens de startzondag door de kerngroep Groene Kerk Exodusgemeente gevraagd om met ideeën te komen voor het “opfleuren” van de (inmiddels al groene) container aan de achterzijde van de kerk. Een sculptuur van hout, een beschildering, een wandplastiek?

Marlies van Adrighem uit Stad a/h Haringvliet heeft die uitdaging opgepakt en liet zich inspireren door het scheppingsverhaal uit Genesis.

Samen met Gert van Alphen van Beletter-it is het ontwerp verder gedigitaliseerd en op doek aangebracht.

Het resultaat is een schitterend “visioen” geworden: kleurrijk en mooi vormgegeven, een bron van inspiratie. Genieten van wat de natuur ons schenkt, maar vooral ook met elkaar die natuur beschermen en onderhouden.

Heel hartelijk dank aan allen die het mogelijk gemaakt hebben om dit kunstwerk te realiseren.

Aandacht voor

Huwelijksjubilea

Drie echtparen vieren een bijzonder huwelijksjubileum in de periode van deze 'Verbinding'.

Op 14 juli zijn 45 jaar getrouwd: de heer en mevrouw S.G. de Vries, Bommelsedijk 1, 3258 LA Den Bommel.

De heer B.S. (Bert) Vroege en mevrouw J.M. (Jannie) Vroege – van der Vliet zijn op 3 augustus 1962 getrouwd, oftewel 61 jaar geleden! Hun adres is Waterweg 1, 3241 EJ Middelharnis.

En tenslotte is het op 17 augustus een bijzonder feest aan de Prins Bernhardlaan 109, 3241 TA Middelharnis. Dan vieren onze oud-voorzitter de heer J. (Jan) Terlouw en zijn vrouw E. (Elly) Terlouw – Tros hun 50ste trouwdag!

Alle jubilarissen, met allen die bij hen horen, een mooie dag toegewenst en veel zegen, voorspoed, liefde en geluk in het nieuwe huwelijksjaar!

Verjaardagen met een bijzonder karakter

Mevrouw M.A.E. Schouten – Schaapveld van de Rembrandtlaan 35, 3241 AG Middelharnis, hoopt op de dag van het verschijnen van dit blad, 30 juni, de leeftijd van 90 jaar te bereiken.

Op 3 juli viert mevrouw A. (Jaan) van der Sluijs – Osseweijer haar 89ste verjaardag. Heel bijzonder is dat ze twee dagen later voor een grote operatie naar het ziekenhuis gaat. Via de Nieuwsbrief houden we jullie op de hoogte! Haar adres is Rottenburgseweg 108, 3241 XD Middelharnis.

Nast onze oud-voorzitter noemen we ook een oud-scriba, de heer G. (Geerhard) van Hulzen is op 25 juli jarig; hij hoopt dan 80 jaar te worden. Een kaartje kan naar Sperwer 351, 3245 VP Sommelsdijk.

Dan hebben we op 6 augustus twee jarigen:

De jongste van de twee is de heer P. Bijl, Halsjuk 45, 3245 DA Sommelsdijk. Hij hoopt dan 86 te worden.

De oudste van de twee, en van alle jarigen in deze periode, is mevrouw M.P. (Mies) van de Meer – van der Baan. Zij hoopt maar liefst 96 te worden! Haar adres is Staakweg 187, 3247BV Dirksland.

Alle jarigen, ook degenen die in deze periode wel jarig zijn, maar niet in deze lijst voorkomen, wensen we een mooie dag toe, natuurlijk. En daarbij hoort ook dankbaarheid jegens onze Schepper, die ons dag aan draagt met zijn goedheid en nabijheid. We wensen dat alle jubilarissen van harte toe!

Ds. Jan de Visser

Dankjewel

Beste mensen,

Hierbij willen wij jullie hartelijk bedanken, voor alle felicitaties rondom ons 60-jarig huwelijk.

Enorm veel kaarten, diverse bloemetjes en vele telefoontjes.

Wat geweldig. Het heeft ons goed gedaan.

Cor en Mar de Vos

Middelharnis.

Uit de Kerkenraad

Maandag 5 juni hebben we weer een kerkenraads-vergadering gehad. Het college van kerkrentmeesters heeft de cijfers gepresenteerd. Mede door een gift ziet dat er positief uit. Wel zien we dat de onderhoudskosten steeds hoger worden.

Ook de diaconie heeft een toelichting op de cijfers gegeven. Ook zij sluiten af met een positief saldo. Dit saldo wordt wel minder (we teren dus in) maar dat mag. Zolang de ondergrens bewaakt wordt en er een kleine reserve overblijft. De werkgroep Vieringen heeft een 1^e presentatie gegeven. Ze hebben met de leden van de werkgroep onderling vooral veel informatie en ideeën uitgewisseld. Ze laten zich ook inspireren door het boekje "Samen Jong". In dit boekje wordt ingegaan op 6 kernwaarden.

De werkgroep hoop binnenkort met de eerste bevindingen te komen die we snel kunnen oplossen/veranderen. De werkgroep is blij als er ook reacties uit de gemeente komen. Uiteindelijk zijn we samen kerk.

Wat betreft de samenwerking met de Gereformeerde Kerk is er geen nieuws te melden. Zij zijn nu druk bezig met het afscheid van Leen Jan Lingen. Na de zomer gaan we verder met proces.

Verder zijn we blij dat Anneloes van Leersum en Arjanne Zijlstra samen met 2 leden van de Emmaüskerk gaan onderzoeken hoe we in de toekomst Vorming en Toerusting vorm kunnen gaan geven. Iedereen weet dat er veel vacatures zijn binnen de kerkenraad. Daarom zijn we blij dat er in Oost-Flakkee initiatieven zijn ontstaan en er mensen zijn opgestaan die hun bijdrage willen leveren. Daarover later meer. Wellicht werkt dit aanstekelijk voor ook de andere wijken.

Hartelijke groet,
Conny Wesdorp
2^e scriba

Solidariteitskas van gemeenten, voor gemeenten

Vanaf mei doet onze Exodus Gemeente mee aan de bijdrage Solidariteitskas 2023. Als het goed is, ontving u hiervoor al een uitnodiging per mail (check a.u.b. ook even uw spam box) of per brief als uw e-mailadres niet in ons systeem staat.

Solidariteitskas: subsidie voor toekomstgerichte gemeenten

Kerken uit het hele land dragen bij aan de Solidariteitskas. Met een vast bedrag per belijdend gemeentelid per jaar ondersteunen gemeenten elkaar om levendig en krachtig midden in de wereld te staan. Aan vernieuwende ideeën ontbreekt het gemeenten niet, maar soms wel aan menskracht of geld. Voor hen is er de Solidariteitskas. Maar ook specifieke vormen van pastoraat zoals het studentenpastoraat en het dovenpastoraat worden financieel ondersteund vanuit de Solidariteitskas. Subsidie aanvragen Een gemeente die financiële steun nodig heeft of geld om een vernieuwend plan uit te voeren, kan subsidie aanvragen bij de Solidariteitskas.

Meer informatie op www.protestantsekerk.nl/solidariteitskas

Wij vragen u om een bedrag van minimaal € 10,- waarvan € 5,- wordt afgedragen aan de Solidariteitskas. Het bedrag dat overblijft, is bestemd voor onze eigen gemeente. Doet u mee? We rekenen op uw solidariteit en bijdrage!

Geef aan de Solidariteitskas

Uit de Kerkenraad

Datum	Activiteit	Locatie	Aanvang
6 juli	Breicafé	Jeugdruimte	13.30 uur
20 juli	Breicafé	Jeugdruimte	10.00 uur
augustus	Breicafé	VAKANTIE	

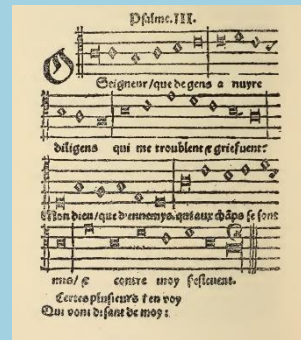

Tweehonderdvijftig jaar Oude Berijming

In de week waarin deze Verbinding verschijnt, is het exact 250 jaar geleden, dat er in het Mauritshuis een aantal Psalmen in de nieuwe berijming werd voorgedragen.

Op 19 juli 1773, ruim twee weken later, werd de bundel officieel in gebruik genomen en ondertekend door een negental predikanten, en aangeboden aan de Hoogmogende Heren der Staten-Generaal. Anders gezegd: de politiek had opdracht gegeven voor een nieuwe psalmberijming!

Dat is op zich al wel bijzonder, maar minstens zo opvallend is, dat de predikanten van wie de handtekening op de eerste bladzijde van de nieuwe psalmbundel staat, in het geheel niet waren van deze berijming. De bron ligt bij twee dichters en een dichtgezelschap.

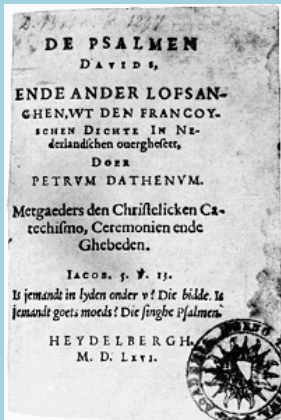

Waarom een nieuwe berijming?

Het antwoord is simpel: de oude was aan vervanging toe.

In Genève had de reformator Johannes Calvijn als ideaal dat iedereen de psalmen in zijn of haar eigen taal kon zingen. Hij gaf een aantal dichters en componisten opdracht tot het samenstellen van *Aulcun pseaulmes et cantiques, mis en chant, oftewel Enkele Psalmen en gezangen op melodie gezet*. Deze bundel verscheen in 1539. (In de afbeelding hiernaast de melodie van de Lofzang van Maria.) In ons land waren er nagenoeg direct enkele mensen bezig deze psalmen naar het Nederlands te vertalen. De bekendste van deze is de dominee-dichter Petrus Datheen (1531 – 1588). In het bijzondere jaar 1566 (Beeldenstorm, hagenpreken) verscheen zijn bundel met zijn berijming van de Psalmen, de Heidelberger Catechismus in het Nederlands vertaald en enkele gebeden.

Nast een enthousiast onthaal was er ook direct inhoudelijke kritiek op 'Datheen'. In één van de Psalmen vergelijkt hij God met 'een dronken man' die uit zijn roes ontwaakt. Nu werd dat psalmvers niet zo vaak gezongen (Psalm 78: 33), maar toch.

En poëtisch was het ook geen geweldig niveau, om het maar voorzichtig te zeggen. Neem het begin van psalm 42. Daarvan luidt de berijming van Datheen als volgt:

Als een hert gejaagd, o Heere,
Dat verse water begeert,
Alzo dorst mijn ziel ook zere
Naar U, mijn God hooggeëerd.

Alles bij elkaar heeft het toch bijna twee eeuwen geduurd voordat de maat vol was. Rond 1750 waren er zoveel klachten over deze berijming en werd zo duidelijk gevraagd om iets nieuws, dat er een commissie werd opgericht; dat was overigens pas in 1762. Die commissie is opgericht door de landelijke overheid.

Nieuwe berijming in 1773?

De commissie heeft besloten geen compleet nieuwe serie psalmberijming te maken of te laten maken. Er waren behoorlijk wat alternatieven beschikbaar, en de commissie heeft uit drie bundels de beste berijmingen gekozen.

Zo was er een bundel van Hendrik Ghysen, die al een eeuw oud was (1686), maar toch nog goed genoeg was voor 10 psalmen in de nieuwe bundel.

En daar was de bundel van Johannes Eusebius Voet uit 1764, beduidend recenter. Het merendeel van de psalmen in de nieuwe bundel (87!) zijn van zijn hand.

En dan is daar het geheime dichtgenootschap “Laus Deo, salus populo”, vertaald: Lof aan God, heil voor het volk. En daar stammen dus 53 psalmberijming van.

Nu was het niet een kwestie van knippen en plakken, geenszins. De negen predikanten die de commissie vormden, kozen hun berijming, en ging daar fors mee aan de slag.

Eén voorbeeld.

Tot het dichtgenootschap *Laus Deo, Salus Populo* behoorde een vrouw, een markante dame, geheten Lucretia Wilhelmina van Merken (1721 – 1789). Eén van de meest geliefde psalmen is door haar berijmd, en dat is Psalm 42. Ik vind het een buitengewoon boeiend gegeven dat in de tweede helft van de zeventiende eeuw een vrouw een groot aandeel heeft gehad in het bevindelijke leven van veel van onze geloofsgenoten.

Toch een kleine voetnoot (nou ja, klein?) hierbij. Zij schreef dus de klassieke woorden (Psalm 42: 1):

't Hijgend hert, der jacht ontkomen
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.

Dat mag je tegenwoordig een beetje oubollig vinden, maar vergelijk het maar eens met de hierboven weergegeven berijming van Datheen.

De negen predikanten hebben echter gemeend in te moeten grijpen in het vijfde vers van deze psalm. Mevrouw Van Merken dichtte bij dit couplet:

Maar de Heer zal mij bevrijden,
Als mijn toevlucht in den nood.
'k Zal aan hem mijn zuchten wijden,
Bij het schein'end morgenrood.

Daar is dus niets, maar dan ook niets van overgebleven. De eerste helft van dat couplet werd rigoureuus onder handen genomen, en kwam er uiteindelijk als volgt uit te zien:

Maar de HEER zal uitkomst geven,
Hij, die 's daags Zijn gunst gebiedt;
'k Zal in dit vertrouwen leven,
En dat melden in mijn lied.

In totaal zijn er 17 psalmberijming van deze dame in het psalmboek terecht gekomen, waaronder Psalm 90 (Gij zijt, o Heer, van d'allervroegste jaren / voor ons geweest een toevlucht in gevaren), Psalm 91 (Hij die op Gods bescherming wacht) en Psalm 146 (Prijs den Heer met blijde galmen.)

Niet iedereen blij

In veel gemeenten werd de nieuwe psalmberijming blijmoedig onthaald. Er werden aparte diensten aan gewijd, er werden feestredes gehouden en zelfs kerkelijke muzikale feesten. Er werden zelfs een soort erepenningen geslagen met de tekst: 'David cantico suo redditus throno', oftewel 'David keerde met zijn lied terug naar zijn troon'!

In Zeeland, en ook in de vissersplaatsen Vlaardingen en Maassluis, verklaarden inwoners zich ernstig tegen, niet alleen tegen de berijming maar ook tegen het feit dat er opeens ritmisch gezongen moest worden. Met de metrisch nogal rare teksten van Datheen was ritmisch zingen geen optie, maar met de 'nieuwe berijming' van 1773 kon dat wel. En daar was men onder andere in Maassluis dus ernstig op tegen. Wie daar meer over wil weten, kan terecht bij de historische roman van Maarten 't Hart, Het Psalmenoproer.

Vervolg

Eigenlijk veranderde er na de invoering in 1773 niets. Aan de Psalmen waren al vanaf het begin 'Eenige Gezangen' toegevoegd, en op de synode van de Gereformeerde Kerken van Middelburg (1933!) zijn er toen nog een paar aan toegevoegd, en zo ontstond de bundel van 150 Psalmen en 29 Gezangen.

Daarna heeft het nog veertig jaar geduurd, en toen pas is de echte nieuwe berijming tot stand gekomen. Dat is het Liedboek voor de Kerken van 1973. Daarover heb ik in de vorige Verbinding al het een en ander over geschreven.

Flakkee en 1773

Het is niet helemaal precies in te schatten, maar in bijna alle PKN-Gemeenten op ons eiland, met uitzondering van de kerken die van oudsher tot de Gereformeerde Kerken in Nederland behoorden, de Doopsgezinde Gemeente van Ouddorp en onze Exodusgemeente, wordt de berijming van 1773 nog steeds gezongen. Dat is ook het geval bij de Gereformeerde Gemeenten, de Hersteld Hervormde Kerk, de Christelijk Gereformeerde Kerken.

In tal van kerken is de bundel van (oude) psalmen en gezangen niet meer de enige. Bundels als Weerklank, Op Toonhoogte, Opwekking plus het kerkboek van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt zijn uiteraard ook in gebruik.

250 jaar collectief geheugen

Mensen die nooit naar de kerk gaan, zal het niets zeggen. Maar kerkgangers kennen allemaal, zonder uitzondering van het bestaan van de berijming van 1773. In die zin heeft deze berijming een onschatbare waarde voor de geschiedenis van de kerk in de afgelopen tweeëneenhalve eeuw. Toch iets om bij stil te staan.

Nog steeds worden er zangavonden van allerlei pluimage georganiseerd waarin deze Oude Berijming centraal staat. Wat dacht je van een samenzang met bovenstem; op hele noten natuurlijk. Scan deze qr-code, of [klik op deze link](#):

Ook bij ‘Nederland zingt’ komt deze psalm in de Oude Berijming regelmatig voorbij, in dit geval door een mannenkoor, ritmisch gezongen. Scan deze qr-code maar of [gebruik deze link](#).

Deze psalm is zelfs een soort van exportproduct voor the Hour of Power. Jan van den Bosch zingt het met een groep Nederlanders in Shepherd's Grove, de kerk van de bekende familie Schuller. Hieronder de qr-code, [hier de link](#).

En eerlijk gezegd, maakt het mij niet uit welke versie het is; het blijft ontroeren.

Psalm 42 als inspiratiebron

Tot slot: deze psalm heeft vele componisten geïnspireerd en aangezet tot allerlei bewerkingen. Onderstaande code toont je [Psalm 42 in de versie van Felix Mendelssohn Bartholdy: 'Wie der Hirsch schreit'](#).

Hieronder staat de bewerking van de beroemde organist [Feike Asma over deze zelfde psalm](#):

Ten slotte nog een andere bewerking, [Opwekking 281](#): ‘Als een hert dat verlangt naar water’

Eerlijk gezegd ben ik er wel benieuwd naar of de ‘Oude Berijming’ onder ons is uitgestorven. Volgens mij zijn er best wel mensen die genieten van de uitzendingen van bijvoorbeeld ‘Nederland zingt’, waarin die Oude Berijming nog vaak klinkt.

Wat is uw/jouw favoriete nummer uit de Psalmberijming van 1773? Stiekem ben ik wel heel nieuwgierig! [Laat het me weten!](#)

Ds. Jan de Visser

In Memoriam

Danny Arensman (Danker)

* 12 maart 1948 † 13 mei 2023

Danker Arensman (roepnaam Danny, met een korte 'a'), is in Middelharnis geboren, aan de Steneweg. Toen hij 14 jaar oud was, ging hij als koksmatje varen op de grote vaart. Toen hij een paar jaar later weer aan

wal kwam, volgde hij een opleiding voor banketbakker/patissier, en werkte ook bij een banketbakker. In die periode woonde hij in Rotterdam, en daar leerde hij Elly kennen. Al snel zijn ze getrouwd en ze hebben drie kinderen gekregen.

In 1972 zijn ze in Dirksland gaan wonen, want Danny was aangenomen als kok in Vroonlande. Daarna is hij gaan werken als hoofd van de civiele dienst op Hernesseroord, en kwam vervolgens terecht bij de firma Den Hertog in Dirksland. Zijn formule voor ijsmaken bleek voor de bekendheid van het Hertog-ijs van groot belang. Zijn carrière verliep verder langs grote bedrijven als FarmFrites, PEKA Kroef, Kremko en veel andere firma's. Hij kwam bij al die bedrijven in de rol van consultant. En dat heeft geleid tot zeer veel reizen over de hele wereld. Heel zijn carrière liep op rolletjes, tot er in 2004 prostaatkanker geconstateerd werd. Een zware behandeling en bestralingen volgden. Een jaar later moest hij een zware hartoperatie ondergaan. Dat heeft hem er weliswaar niet van weerhouden om te blijven werken, maar dat maakte deze gebeurtenissen niet minder ingrijpend.

Vijf jaar geleden zette de prostaatkanker door, en daar kwam toen ook nog eens polyneuropathie bij. De laatste vier jaar was hij heel zwak. Zolang ik hem ken, was hij bedlegerig. In die vier laatste jaren heeft Elly hem verzorgd, en dat werd zeker de laatste maanden zwaar, te zwaar. Danny heeft nooit geklaagd, en Elly eigenlijk ook niet.

Tot het niet meer ging. Nog maar een week geleden heeft zij met haar kinderen het besluit genomen, dat er echt iets moest gebeuren. Hij zou naar Calando of Nieuw-Rijsenburgh gaan. En donderdag werd al bekend, dat er een plaats was in Calando. Daar is hij vrijdag heen gebracht, en al aan het eind van de eerste nacht aldaar heeft hij, in het bijzijn van Elly, zijn zoon en dochter en de kleinkinderen de laatste adem uitgeblazen. Boven de rouwkaart staat de eerste regel van het lied, dat we als slotlied in de dienst zullen zingen: 'Ga met God, en Hij zal met je zijn'.

De dankdienst voor het leven van Danny Arensman is gehouden op woensdag 17 mei 2023 en aansluitend is hij begraven op de begraafplaats van Middelharnis.

Het correspondentieadres is Ring 38, 3241 CR Middelharnis.

We bidden om kracht, sterkte en liefde voor alle nabestaanden.

Ds. Jan de Visser

*H*ijzelf trok zich geregeld terug op eenzame plaatsen om er te bidden.

Lucas 5:16

Bron: Nieuwe Bijbelvertaling 21

In Memoriam

Michel Koppenaal

* 24 februari 1967 † 30 mei 2023

Op dinsdag 30 mei is overleden Michel Koppenaal op de leeftijd van 56 jaar. Negen jaar lang heeft hij geleden aan darmkanker; hij heeft nog heel lang kunnen doorwerken, tot november vorig jaar. Daarna is het snel bergafwaarts gegaan. Hij is in die periode thuis verzorgd en ook thuis overleden.

Michel was een bijzonder gelovige man, maar “geloven,” zo zei hij, “is niet aan een kerk gebonden.” Hij las dagelijks op zijn telefoon Bijbelteksten en bemoedigende mails, hij luisterde naar podcasts over Bijbel en geloof enzovoort.

Zijn uitvaart heeft hij minutieus voorbereid, en die heeft maandag 5 juni in besloten kring plaatsgevonden. We leven mee met zijn vrouw Esther, hun nog thuiswonende kinderen Demi, Jade en Milan. Zijn nagedachtenis zij ieder tot zegen.

Correspondentieadres: Voorstraat 15, 3258 BA Den Bommel

Ds. Jan de Visser

Toelichtingen van de Diaconie

9 juli 2023 Stichting Hoop voor Albanië

Hoop voor Albanië (HvA) is sinds 1991 betrokken bij de hulpverlening en armoedebestrijding in Albanië. De stichting werkt vanuit een christelijke levensvisie en draagt dat ook uit in haar werk. Hoop voor Albanië blijft zich inzetten voor de Albanese bevolking aan de rand van de samenleving. De visie wordt onder andere vormgegeven door het zendingsechtpaar Peter en Marian Brugman. Zij zijn uitgezonden vanuit de Evangelische Gemeente Maranatha in Maassluis. Zij zijn het aanspreekpunt voor Hoop voor Albanië ter plaatse. Zij zijn werkzaam vanuit het 'Mission House' in Tirana en inventariseren hulpvragen en begeleiden lopende projecten. Daarbij werken ze nauw samen met lokale hulpverleners, de overheid en enkele Albanese medewerkers. Help mee, doneer je gebed, tijd en geld.

16 juli 2023 Stichting Inloophuis De Boei

In Rotterdam Zuid is Inloophuis De Boei gevestigd. Je kunt er terecht met vragen over kanker of wanneer je juist even niet met ziek-zijn bezig wilt zijn. Bij vrijwilligers kun je terecht voor een luisterend oor en een gesprek. Je kunt je verhaal delen met lotgenoten waardoor je last lichter voelt. Of je haalt kracht uit creatieve en ontspannende activiteiten zoals Qigong, massage en tekenen & schilderen. De koffie staat klaar en dagelijks wordt er een heerlijke, warme lunch geserveerd.

23 juli 2023 Vluchtelingenwerk GO

Vluchtelingenwerk ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers van het moment dat ze worden opgevangen in Nederland totdat ze zelfstandig hun weg hebben gevonden. Dit doen ze al ruim veertig jaar. Hun werkzaamheden zijn:

- Begeleiden van asielzoekers tijdens hun asielprocedure.
- Ondersteunen van vluchtelingen tijdens hun integratie, tot het moment dat zij zelfstandig hun weg hebben gevonden in onze maatschappij.
- Opkomen voor de belangen van vluchtelingen en druk zetten op het kabinet om hen te beschermen en menswaardige opvang te bieden.

- Het ondersteunen van partnerorganisaties aan de grenzen van Europa bij de opvang en bescherming van vluchtelingen.

Help mee en geef nu. Want niemand vlucht vrijwillig!

30 juli 2023 Plaatselijk diaconaat

De opbrengst van deze collecte is bestemd voor diaconale activiteiten in onze eigen gemeente, zoals een seniorenbijeenkomst in het voorjaar, een kerstviering en een attentie bij een verjaardag of jubileum.

6 augustus 2023 Diaconaal quotum

Jaarlijks betalen wij als gemeente dit diaconaal quotum aan de PKN. Deze collecte is dan ook bestemd om deze betaling mogelijk te maken. De inkomsten uit het diaconaal quotum zijn bestemd voor diaconaal kerkenwerk, zoals diaconaal werk op provinciaal niveau, dienst in de samenleving en oecumene (het diaconale deel) en bovendien voor ondersteunende activiteiten die het diaconaal werk mogelijk maken, zoals communicatie en fondsenwerving, synodewerk en juridische zaken. Voor 2023 is het bedrag dat wij als gemeente afdragen € 607,24.

13 augustus 2023 KIA Zending Ghana

Ghana is een overwegend christelijk land, maar in het noorden vormen christenen een minderheid. Daarom is het belangrijk dat de kerk hier goede leiders heeft, die niet alleen veel bijbel kennis hebben, maar ook investeren contacten met moslims. Het opleidingscentrum van de Presbyteriaanse Kerk leidt voorgangers, kerkelijk werkers en jeugdleiders hiervoor op. Daarnaast worden jongeren opgeleid voor een praktisch vak en leren analfabeten lezen en schrijven in hun eigen dorp. Monica vertelt: “Drie jaar geleden zijn we een nieuwe kerk gestart in Tamale, in het noorden van Ghana. In onze kerk komt maar één keer per maand een predikant langs. De andere keren preken we zelf. Ik geef les op een basisschool en zorg voor mijn gezin, maar ik leid ook zondagsdiensten. Die duren bij ons drie uur. Twee jaar geleden ben ik met deze training van de kerk gestart. Ik leer van alles over het Oude en Nieuwe Testament, ethiek, liturgie, bidden en de missie van de kerk. Dankzij de trainingen voel ik me een stuk zekerder in mijn werk voor de kerk.”

20 augustus 2023 Stichting Nollestee

In Melissant runt Stichting Nollestee:

Zorgwekerij Nollestee is opgezet om zorg te verlenen aan mensen die speciale zorg en begeleiding nodig hebben in hun dagelijks werk. Vijf dagen in de week zijn er twaalf tot veertien mensen met hun mogelijkheden en beperkingen aan het werk.

Zorgtuin Nollehof is een groene dagbesteding. Er is veel onderzoek gedaan naar het effect van een groene omgeving op ons welzijn en gezondheid. Onderzoeken waarvan we eigenlijk van oudsher de uitkomst al weten. Buiten zijn heeft een positieve invloed op ons algemeen welzijn.

Inloophuis De Voorste Vloer is een laagdrempelige voorziening voor respijtzorg en mantelzorgers, en mensen die kampen met beginnende hersenproblematiek en eenzaamheid. Daarbij is iedereen welkom die behoefte heeft aan een sociale omgeving.

Het inloophuis werkt niet met indicatie of diagnoses, iedereen is dus welkom zonder verwijzing.

27 augustus 2023 De Herberg Oosterbeek

De Herberg is een pastoraal en diaconaal centrum voor iedereen die beschutting zoekt in de storm van het leven. Denk aan eenzaamheid, overbelasting, somberheid, verwerken van verlies, dorheid in het geloof, of bijvoorbeeld spanning binnen relaties. Het is een gastvrij huis in een prachtige omgeving met een geopende bijbel, professionele begeleiding en liefdevolle aandacht. Het beleid is om het verblijf voor gasten betaalbaar te houden. Help je mee?

Marlien Mijnders

Resultaat verslagjaar

	Begroting 2022	Rekening 2022	Rekening 2021
Opbrengsten en Baten			
Opbrengsten uit rente, dividenden, beleggingen	0	0	0
Opbrengsten levend geld	3.000	3.023	2.956
Door te zenden collecten en giften	13.250	17.187	13.885
<i>Totaal baten A</i>	16.250	20.210	16.841

Uitgaven en Kosten

Kosten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	250	267	497
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	640	644	579
Kosten beheer, administratie en archief	30	0	0
Rentelasten/bankkosten	50	40	40
Diaconaal werk plaatselijk	3.100	3.357	2.175
Diaconaal werk regionaal/landelijk	50	0	0
Afdrachten door te zenden collecten en giften	13.250	17.187	13.885
<i>Totaal lasten A</i>	17.370	21.495	17.176

Operationeel resultaat (A)

-1.120 -1.285 -335

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	-	5	-
Incidentele lasten	-	-	-

Incidentele baten en lasten (B)

- 5 -

Resultaat verslagjaar (A+B)

-1.120 -1.280 -335

Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen

Onttrekkingen bestemmingsreserves	-	1.000	-
-----------------------------------	---	-------	---

Totaal mutaties bestemmingsreserves/-fondsen (C)

- 1.000 -

Resultaat naar Algemene reserve (D)

-1.120 -1.280 -335

Balans

	2022	2021
Activa		
Beleggingen	2.285	2.280
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	2.058	1.541
Geldmiddelen	11.677	11.717
Totaal	16.020	15.538

Passiva

Algemene reserve	11.229	11.509
Bestemmingsreserves en -fondsen	1.154	2.154
Kortlopende schulden en overlopende passiva	3.637	1.875

Totaal

16.020 15.538

Algemene gegevens

	2022	2021
Aantal belijdende leden	321	321
Aantal doopleden	526	541
Totaal aantal leden	847	862
Aantal pastorale eenheden (PE)	484	484
Gemiddelde bijdrage per lid	4	3
Gemiddelde bijdrage per pastorale eenheid	6	6

Van de Diaconie

De opbrengsten van de collecten in de maanden februari en maart 2023 waren:

Datum	Doel	Bedrag
05-02	Kerk in Actie, Pakistan	€ 261,60
05-02	Voedselbank GO, avondmaal collecte	€ 193,90
12-02	Kerk in Actie, noodhulp aardbeving Syrië	€ 1.168,05
19-02	Diaconaal Quotum	€ 252,80
26-02	Kerk in Actie, Zambia	€ 246,55
05-03	Kerk in Actie, Palestina	€ 221,10
12-03	Kerk in Actie, binnenlands diaconaat	€ 239,35
19-03	Protestantse Kerk, missionair werk (Kliederkerk)	€ 294,95
26-03	GOchurch	€ 307,75

De collectes zijn verdeeld aan de hand van de ontvangsten van 50% via de kerkrentmeesters en van 100% van de door de diaconie ontvangen overschrijvingen.

Verder mochten wij in februari en maart nog giften ontvangen van € 10,00, € 12,50, € 12,50, € 20,00 en € 50,00.

Tenslotte mocht de diaconie in februari nog een extra storting ontvangen van € 400,00 van ons eigen college van Kerkrentmeesters.

Hartelijk dank daarvoor.

Met vriendelijke groet,
namens de diaconie,
Hans Meijer

Leesrooster

Juli

2 Matteüs 10:34 –11:1
3 Matteüs 11:2-19
4 Matteüs 11:20-30
5 Spreuken 26:1-12
6 Spreuken 26:13-19
7 Spreuken 26:20-28
8 Psalm 79
9 Spreuken 27:1-10
10 Spreuken 27:11-18
11 Spreuken 27:19-27
12 Matteüs 12:1-21
13 Matteüs 12:22-32
14 Matteüs 12:33-42
15 Matteüs 12:43-50
16 Matteüs 13:1-23
17 Matteüs 13:24-33
18 Matteüs 13:34-43
19 Matteüs 13:44-58
20 Psalm 119:41-48
21 Spreuken 28:1-9
22 Spreuken 28:10-20
23 Spreuken 28:21-28
24 Psalm 119:49-56
25 Spreuken 29:1-9
26 Spreuken 29:10-18
27 Spreuken 29:19-27
28 Psalm 119:57-64
29 Spreuken 30:1-9
30 Spreuken 30:10-14

31 Psalm 119:65-72

Augustus

1 Spreuken 30:15-23
2 Spreuken 30:24-33
3 Spreuken 31:1-9
4 Psalm 119:73-80
5 Matteüs 14:1-12
6 Matteüs 14:13-21
7 Matteüs 14:22-36
8 Spreuken 31:10-20
9 Spreuken 31:21-31
10 Psalm 119:81-88
11 2 Koningen 16:1-9
12 2 Koningen 16:10-20
13 Romeinen 9:1-5
14 Romeinen 9:6-18
15 Romeinen 9:19-29
16 Romeinen 9:30–10:4
17 Romeinen 10:5-13
18 Romeinen 10:14-21
19 Romeinen 11:1-12
20 Romeinen 11:13-24
21 Romeinen 11:25-36
22 Matteüs 15:1-20
23 Matteüs 15:21-28
24 Matteüs 15:29-39
25 Matteüs 16:1-12
26 Matteüs 16:13-20
27 Matteüs 16:21-28

Colofon

Administratie

Exodus Gemeente PKN
e-mail: info@exoduskerk.nl

Eerste scriba:

Mevr. M. (Margot) van de Wiel
p/a Dorpsweg 97a
3245 VB Sommelsdijk
Tel. 0187-485529

Tweede scriba:

Conny Wesdorp
Tel. 06-10775858

Predikant

Ds. Jan de Visser
Berkenhof 10
3241 BA Middelharnis
e-mail: jdevisser@exoduskerk.nl
Tel.: 06-46201149

Adres Exoduskerk

Dorpsweg 97a
3245 VB Sommelsdijk

Distributie Verbinding

Dhr. P. Dees
Doetinchemsestraat 10
3241 AA Middelharnis
Tel. 0187-487688

Kerkrentmeesters

Vrijwillige bijdragen en/of giften kunnen worden gestort op de rekening van de Exodus Gemeente PKN:
NL92RABO0373725140

Kopij voor het volgende nummer

t/m **maandag 14 augustus 2023**
inleveren per e-mail in **Calibri 11:**
redactieverbinding@exoduskerk.nl

De redactie behoudt zich het recht voor wijziging van de kopij. Wij vragen uw begrip hiervoor.

Redactie

Jeanet Akershoek 06-55161287
Nel Nelemans 0187- 651465
Antoinette v.d. Veken 06-18204064

Verbinding verschijnt dit jaar acht keer. 60^e jaargang, nummer 5, juli-augustus 2023

Collectebonnen

Er zijn collectebonnen te bestellen met een waarde van € 0,70, € 1,40, € 2,50 en € 5,- per eenheid van 20 stuks. Via website/kerk app is betaling via Ideal en bezorging als vanouds.

Of bedrag overmaken op:
NL92RABO0373725140 o.v.v.
collectebonnen € 0,70 en/of € 1,40
€ 2,50, € 5,-.

Diaconie

Giften zijn welkom op de diaconierekening van de Exodus Gemeente PKN
NL89RABO0373710062

Een zomerlied

*De bloemen aan de bomen,
zij spellen ons 't geheim,
dat zomerlicht zal komen,
de aarde nieuw zal zijn,
Al vloeien er nog tranen,
of waait er tegenwind,
de bloesem wil beamen:
God is steeds mens-gezind.*

*Het lied dat vogels zingen
spreekt over levensmoed.
Het wil de mens omringen
met klanken, blij en goed.
Al heerst er soms nog schaduw,
of buigt ons hart zich neer,
het zomerlied belijdt ons:
God, U bent onze Heer.*

Uit: Raketings Nabij

